

Senátní volby ve Francii

JAKUB ŠEDO

1. Úvod

Dne 23. září 2001 proběhly ve Francii volby do Senátu, při kterých byla obměněna třetina křesel. Volby se týkaly tzv. série B, tj. 94 senátorů zastupujících 30 metropolitních departementů dle jejich pořadového čísla od Indre-et-Loire (37.) po Pyrénées-Orientales (66.), 3 senátorů za zámořský departement Réunion, 1 za zámořské území Nová Kaledonie a 4 reprezentujících Francouze žijící v zahraničí, celkem 102 senátorů.¹

Senátní volby ve Francii se konaly 7, resp. 9 měsíců před dvěma významnějšími volebními soutěžemi – prezidentskými volbami a volbami do Národního shromáždění. Jelikož Senát nedosahuje významu těchto institucí a volby do něj probíhají nepřímo (tzn. o jejich výsledku je do značné míry již předem rozhodnuto), nedostalo se doplňovacím volbám v našich sdělovacích prostředcích větší publicity.

Využíváme tedy tento článek k popisu výsledků voleb do třetiny francouzského Senátu, tj. zisků a ztrát, které utrpěly jednotlivé politické strany a senátní kluby, ale také k přiblížení některých specifíků průběhu volební soutěže a projevů změn ve volebním zákoně týkajících se voleb do Senátu, které byly schváleny v roce 2000.

2. Volební systém

Volební systém do francouzského Senátu upravují články 264 – 327, 334-2 – 334-3, 334-15 – 334-16 a 439 – 448 volebního zákona.² Francouzští senátoři jsou voleni nepřímo na 9 let a musí být starší 35 let. 296 senátorů zastupuje jednotlivé metropolitní departementy, 13 senátorů je voleno v zámořských departementech a územích a 12 senátorů zastupuje Francouze žijící mimo území Francie. Počet senátorů za jednotlivé departementy se liší podle počtu obyvatel, největší zastoupení má s 12 senátory Paříž. V departementech vysílajících 1–2 senátory se používá většinový systém, v 1. kole absolutní, ve 2. relativní. V případě rovnosti hlasů v 2. kole je zvolen starší kandidát. Pokud je voleno 3 a více senátorů, používá se volební systém poměrný podle Hareovy formule (volební číslo = počet hlasů/počet mandátů) s metodou nejvyššího průměru (do přijetí zákona 2000-641 z 10. července 2000, který změnil články 294 a 295 volebního zákona, se volilo poměrným systémem v departementech s 5 a více senátory).³ Senátoři jsou voleni Volebním kolegiem (*Collège électoral*), složeným z poslanců Národního shromáždění z daného departementu, poslanců regionálních rad (*Conseillers régionaux*), departementních rad (*Conseillers généraux*) a delegátů obecních rad obcí v daném departementu (resp. zámořského území).⁴ Senátoři zastupující Francouze žijící mimo území Francie jsou voleni po čtyřech každé 3 roky poměrným systémem speciálním

sborem volitelů – Vrchní radou Francouzů v zahraničí (*Conseil supérieur des Français de l'étranger*).⁵

V září 2001 bylo voleno 28 senátorů většinovým (ze 13 metropolitních departementů a z Nové Kaledonie) a 74 poměrným (z 16 metropolitních departementů, Réunionu a zástupci Francouzů žijících v zahraničí). Nejmenší sbor volitelů, ponecháme-li stranou Vrchní radu Francouzů v zahraničí, měl departement Lozère (341 delegátů, kteří volili 1 senátora), největší departement Nord (5 695 delegátů, voleno bylo 11 senátorů).⁶

Kromě zákona 2000-641 byl zákonem 2000-493 změněn článek 300 volebního zákona, když bylo stanoveno, že v departementech, kde se používá v senátních volbách poměrný systém, nesmí počet osob jednoho pohlaví na kandidátce převýšit počet osob druhého pohlaví o více než 1, zároveň se povolilo zapsat na kandidátku o dvě jména více, než se přiděluje křesel. Cílem zákona bylo dosažení rovnoměrnějšího zastoupení žen v Senátu.⁷

3. Výsledky voleb

Vzhledem k volebnímu systému používanému při volbách do Senátu se výsledky daly do značné míry předpokládat. Při minulých volbách série B měla převahu v zastoupení na většině úrovni francouzská pravice (konaly se rok před drtivým vítězstvím pravice ve volbách do Národního shromáždění), v současné době je poměr sil mezi pravíci a levíci vyrovnanější.

Jak je patrné z tabulky 1, utrpěli nejtěžší ztráty absolutně i relativně pravicoví Liberální demokraté (DL), kteří získali 3 křesla místo dosavadních 8, a kandidáti různých pravicových stran (*Divers droite* – DVD) – 5 místo dosavadních 10 mandátů. Nejvýraznější absolutní zisk zaznamenala Socialistická strana (PS), 29 křesel místo dosavadních 21, relativně si nejvíce polepšili Zelení (1 mandát místo žádného) a Komunistická strana Francie (PCF), která zdvojnásobila počet svých mandátů, ze 4 na 8. Zbylé subjekty nezaznamenaly výraznější změny, Sdružení pro republiku (RPR) ztratilo 3 křesla, Svaz pro francouzskou demokracii (UDF) získal 1 křeslo, Strana levicových radikálů (PRG) a různá levice (*Divers Gauche* – DVG) udrželi své 2, resp. 1 mandát.

Tabulka 1: Složení série B dle politických stran

Strana	před volbami	po volbách	absolutní zisky/ztráty	relativní zisky/ztráty
PCF	4	8	+ 4	+ 50%
PS	21	29	+ 8	+ 38,1%
Zelení	–	1	+ 1	+ 100%
PRG	2	2	0	0
DVG	1	1	0	0
DVD	10	5	– 5	– 50%
UDF	27	28	+ 1	+ 3,7%
RPR	28	25	– 3	– 10,7%
DL	8	3	– 5	– 62,5%
Celkem	101 ^a	102		

Mezi jednotlivými senátními kluby nejvíce absolutně získal klub Socialistický (7 mandátů), relativně – 5 mandátů, tj. 28%, Komunistický, republikánský a občanský (*Communiste, républicain et citoyen*), ve kterém jsou vedle senátorů za PCF také zástupci levicového antimaastrichtského Hnutí občanů (MDC). Volbami zesílil o 2 mandáty klub Unie středu (*Union centriste*) sdružující především senátory za UDF. Nevelkou ztrátu – 3 mandáty, utrpěl klub RPR, který ale zůstal s 95 senátory nejsilnějším senátním klubem. Největší relativní pokles (17,5%) zaznamenal klub Demokratického a sociálního evropského sdružení (*Rassemblement démocratique et social européen*), ve kterém jsou zastoupena obě křídla radikálů, tj. samostatná levostředová PRG a Radikální strana (PR), která je organizačně nezávislou součástí UDF. Největší absolutní ztrátu pak zaznamenal klub Republikánů a Nezávislých, ve kterém jsou především senátoři za pravicové Liberální demokraty.

Změna volebního systému v departementech s 3 a 4 senátory se z hlediska poměru sil mezi pravíci a levíci projevila pouze jednou, v departementu Réunion, kde se vedle kandidátů pravice prosadil jako třetí člen klubu Komunistického, republikánského a občanského.⁹ Změna volebního zákona se výrazněji projevila v podílu žen zastoupených v Senátu, jejich počet ve srovnání se stavem před volbami vzrostl z 20 na 35, nejvýrazněji v klubu Unie středu (z 1 na 7), Komunistickém, republikánském a občanském (z 5 na 10) a socialistickém (z 9 na 12). Klesl pouze v klubu Republikánů a Nezávislých (z 2 na 1), bez zastoupení žen zůstal klub Demokratického a sociálního evropského sdružení.¹⁰

Tabulka 2: Vliv volebních výsledků na složení senátních klubů

Klub	před volbami (z toho žen)	po volbách (z toho žen)	absolutní zisky/ztráty	Relativní zisky/ztráty
Komunistický, republikánský a občanský	18 (5)	23 (10)	+ 5	+ 27,8
Socialistický	76 (9)	83 (12)	+ 7	+ 9,2%
Demokratické a sociální evropské sdružení	23 (0)	19 (0)	– 4	– 17,4%
Unie středu	51 (1)	53 (7)	+ 2	+ 3,9%
Sdružení pro republiku	98 (3)	95 (4)	– 3	– 3%
Republikáni a Nezávislí	45 (2)	40 (1)	– 5	– 11,1
Senátoři mimo kluby	8 (0)	6 (1)	– 2	– 25%

4. Závěr

V rámci tzv. série B (tj. třetiny zvolené v roce 1992 a nahrazené v září 2001) došlo k výraznému, více než 50%, poklesu zastoupení DL a DVD. UDF odchod DL v květnu 1998 z hlediska složení série B výrazněji nepoznamenal, ztráty PR vyvážil úspěch zbytku UDF. RPR neutrpělo větší ztráty a stále zůstává nejsilnější stranou v Senátu. Svě zastoupení v sérii B významně posílila PCF, volby přinesly úspěch PS. Nově získali zastoupení v sérii B Zelení.

Zatímco změna volebního systému v departementech s 3 a 4 senátory se výrazněji neprojevila (i když v budoucnosti se tento stav může změnit), úprava volebního zákona mající zvýšit podíl žen v Senátu přispěla k nárůstu počtu senátorek o 75%.

Poznámky:

1. *Elections sénatoriales (série B). Caractéristique du scrutin* (http://www.senat.fr/evenement/senatoriales_2001/caracteristiques.pdf).
2. *Code électoral (Partie législative)* (<http://www.legifrance.gouv.fr/citoyen/code00.ow?heurel=121152141581&code=CELECTOL.rcv&no=32>).
3. srov. *LOI no 2000-641 du 10 juillet 2000 relative à l'élection des sénateurs* (<http://www.adminet.com/jo/20000711/INTX9900019L.html>) a *Sénat* (<http://www.quid.fr/web.php?=/WEB/INSTITS/FR/Q019870.htm>).
4. *Elections sénatoriales (série B). Caractéristique du scrutin* (http://www.senat.fr/evenement/senatoriales_2001/caracteristiques.pdf). Obecní rady obcí do 9000 vysílají méně zástupců, než je členů obecního zastupitelstva, větší obce všechny členy zastupitelstva a zastupitelstva obcí nad 30 000 obyvatel volí další zástupce, jednoho za každou tisícovku obyvatel nad 30 000.
5. Ve Vrchní radě zasedá 12 senátorů reprezentujících Francouze v zahraničí, 20 osob jmenuje ministr zahraničí na 6 let, 1 zastupuje Francouze žijící na území Andorry a 150 členů je voleno na 6 let přímo Francouzi žijícími v zahraničí v několika obvodech s různým počtem mandátů. Senátoři jsou voleni těmito 150 členy. Viz *Elections sénatoriales du 27. septembre* (<http://www.senat.fr/evenement/caractrist2.html>).
6. *Elections sénatoriales (série B). Caractéristique du scrutin* (http://www.senat.fr/evenement/senatoriales_2001/caracteristiques.pdf).
7. *Elections sénatoriales (série B). Caractéristique du scrutin* (http://www.senat.fr/evenement/senatoriales_2001/caracteristiques.pdf).
8. 26. 1. 2001 zemřel senátor René Ballayer, jeden ze dvou zástupců departementu Mayenne.
9. *Elections sénatoriales (série B). Caractéristique du scrutin* (http://www.senat.fr/evenement/senatoriales_2001/caracteristiques.pdf).
10. *Les élections sénatoriales. Les principales évolutions* (http://www.senat.fr/evenements/senatoriales_2001/chiffres.html).

Summary:

Election of the Senate in France

The election of one third of the Senate in France was held on 23 September and the left wing parties strengthened their position mostly at the expense of smaller right wing subjects. The biggest relative gain was enjoyed by the French Communist Party and the Greens, the absolute profit by the Socialist Party, and Liberal Democracy suffered absolutely and relatively the biggest loss. Among Senate clubs the biggest absolute gains were enjoyed by the Socialists and the relative gains by the Communist, Republican and Citizen clubs whereas the Republicans and the Independents suffered the biggest absolute losses and the Democratic and Social European Rally suffered a relative loss. From the changes of the Election Act made in 2000 it was the rule designed to ensure a larger proportion of women representation in the Senate that had a greater impact on the results: the number of women among the Senators has increased by 75% when compared to the state before the election.

OBSAH ROČNÍKU 2001

Studie

- Michal Kubát/Petr Sokol: Kolonie, závislá území a impéria v současném světě, č. 3, str. 233–257
- Miroslav Mareš: Otázky výzkumu pravicového extremismu, č. 2, str. 115–133
- Miroslav Mareš: Obrana demokracie a analýza politiky, č. 4, str. 317–331
- Maxmilián Strmiska: Póly a polarita v postautoritářských multipartismech, č. 1, str. 3–29

Články

- Petr Fiala: Politické strany a stranicko-politické systémy v Československu, č. 1, str. 30–39
- Petr Fiala, Maxmilián Strmiska: Spřízněny volbou? Křesťansko-demokratické a křesťansko-nacionální strany v postkomunistických pluralismech, č. 3, str. 279–286
- Vít Hloušek: ÖVP a proměny katolického tábora, č. 4, str. 348–368
- Michal Klíma: Všeobecné volby ve Spojeném království (2001), č. 3, str. 270–278
- Michal Klíma: Smlouva z Nice – institucionální reforma EU a rovnováha moci, č. 4, str. 332–347
- Zdeněk Kříž: Pojetí bezpečnostní politiky u tradičních a alternativních politických stran na příkladu CDU/CSU a Bündnis 90/Grünen ve SRN, č. 4, str. 369–387
- Tomáš Lebeda: Přirozený práh poměrných systémů, teorie a realita, č. 2, str. 134–149
- Carlos Ranulfo Felix de Melo: Stranická migrace v poslanecké sněmovně Brazílie, č. 2, str. 150–165
- Štěpán Pecháček: Niceská smlouva a Evropský parlament, č. 1, str. 52–63
- Mojmír Povolný: Americké prezidentské volby 2000, č. 1, str. 40–51
- Ján Sopóci: Ekonomické zájmové skupiny v slovenskej politike v 90. rokoch, č. 2, str. 166–176

Maxmilián Strmiska: Protest, politické násilí a teror. Studie ke genezi subverzivních teroristických skupin, č. 3, str. 258–269

Diskuze

- Jan Kysela: Glosa k výhledům regionální reformy Senátu, č. 1, str. 64–74
- Mojmír Povolný: Evropa národů, č. 2, str. 177–184
- Vojtěch Šimíček: Alternativa k navrhovaným způsobům volby prezidenta republiky, č. 4, str. 388–392

Recenze

- K. Lešanovský: Se štítem a na štítě (S. Balík), č. 1, str. 90–92
- B. Luthar/T. Kuzmančič/S. Dragoš/M. Velikonja/S. Hrvatin/L. Kučič: The victory of the Imaginary Left. The Relationship of the Media and Politics in the 2000 Parliamentary Elections in Slovenia (L. Cabada), č. 2, str. 188–190
- W. Ismayr: Der deutsche Bundestag im politischen System der BRD; D. Zajc: Parlamentarno odločanje. (Re)parlamentarizacija v Srednji in Vzhodni Evropi. Funkcije novih parlamentov (L. Cabada), č. 4, str. 393–395
- J. Staniszkis: Post-Communism, the Emerging Enigma (H. Hartlová, M. Jilková), č. 1, str. 80–82
- B. Dančák/M. Mareš/L. Benda/T. Urubek: Zahraniční politika politických stran v České republice, Maďarsku, Polsku a na Slovensku (V. Hloušek), č. 3, str. 292–294
- M. Kubát: Politika v Polsku po roce 1989. Volby, volební systémy a jejich politické konsekvence (J. Holzer), č. 2, str. 186–188
- L. Mrklas (ed.): Krajské volby 2000 – Fakta, názory, komentáře (Z. Koudelka), č. 3, str. 298–300
- E. Bahr: Deutsche Interessen. Streitschrift zu Macht, Sicherheit und Aussenpolitik (Z. Kříž), č. 1, str. 82–84
- D. Wellershoff: Neue Sicherheitspolitik zwischen gestern und morgen (Z. Kříž), č. 3, str. 294–296

- B. Dančák (ed.), I. Pospíšil, A. Rakovský: Pobaltí v transformaci. Politický vývoj Estonska, Litvy a Lotyšska (M. Kubát), č. 1, str. 79–80
- J. Příbání: Právo a politika konvergence (J. Kysela), č. 1, str. 84–87
- P. Norton (ed.): Parliaments and Pressure Groups in Western Europe (J. Kysela), č. 4, str. 395–399
- J. M. De Waele: L'émergence des partis politiques en Europe centrale (M. Novák), č. 1, str. 78
- W. Hakenbergová: Základy evropského hospodářského práva (D. Prouza), č. 1, str. 87–90
- M. Pekník a kol.: Pohledy na slovenskou politiku. Geopolitika, slovenské národní rady, čechoslovakizmus (J. Sopóci), č. 2, str. 194–196
- K. Nash: Contemporary Political Sociology. Globalization, Politics, and Power (J. Sopóci), č. 3, str. 296–298
- P. Bellucci, M. Maraffi, P. Segatti: PCI, PDS, DS. La trasformazione dell'identità politica della sinistra di governo (M. Strmiska), č. 1, str. 75–77
- F. Billi (ed.): Gli anni della rivolta, 1960–1980: Prima, durante e dopo il '68 (M. Strmiska), č. 3, str. 287–288
- M. Klíma: Kvalita demokracie a volební inženýrství (V. Šimiček), č. 3, str. 288–291
- M. Kollár/G. Mesežnikov (eds.): Slovensko 2000. Súhrnná správa o stave spoločnosti (A. Školkay), č. 2, str. 190–194
- Social Quality: A Vision for Europe (2000) (M. Valentová), č. 2, str. 185–186
- Informace**
- Aktuální problémy slovenského parlamentu (Z. Koudelka), č. 4, str. 405–406
- Ideologie na prahu III. tisícročia (Z. Koudelka), č. 4, str. 408–409
- Český pohled na budoucí podobu EU (J. Kysela), č. 4, str. 401–405
- Institucionální záruky veřejné kontroly médií a svobody projevu (L. Mrklas), č. 1, str. 93–94
- Konzervativně-liberální a křesťanské strany v Evropě (J. Šedo), č. 4, str. 400–401
- Teoretickoprávní souvislosti vstupu suverénního státu do EU (M. Večeřa), č. 2, str. 197–198
- Role státu v současné etapě transformace české společnosti (M. Večeřa), č. 4, str. 406–408
- Materiály**
- Vit Hloušek: Politologie na Litvě: vznik, vývoj, instituce a inspirace (?), č. 1, str. 106–112
- Lubomír Kopeček: Slovenská Strana demokratické levice a její politická transformace, č. 2, str. 199–220
- Lubomír Kopeček: Polské parlamentní volby 2001 a proměny stranického systému, č. 4, str. 410–424
- Michal Kubát: Politologie v Polsku, č. 2, str. 221–230
- Bogusław Pytlik: Reforma veřejné správy v Polsku, č. 3, str. 301–313
- Petra Rakušanová: Role a postavení výborů Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v období transformace, č. 1, str. 95–105
- Jakub Šedo: Senátní volby ve Francii, č. 4, str. 425–430

REVIEW OF 2001 CONTENTS

Studies

- Michal Kubát/Petr Sokol: Colonies and Dependent Territories in Contemporary World, Nr. 3, P. 233–257
- Miroslav Mareš: Questions of Research in Far Right Extremism, Nr. 2, P. 115–133
- Miroslav Mareš: Defence of Democracy and Policy-analysis, Nr. 4, P. 317–331
- Maxmilián Strmiska: Poles and Polarity in Post-Authoritarian Multipartisms, Nr. 1, P. 3–29

Articles

- Petr Fiala: Political Parties and Party Systems in Czechoslovakia, Nr. 1, P. 30–39
- Petr Fiala, Maxmilián Strmiska: Allied By A Choice? Christian Democratic and Christian Nationalist Parties in Post-Communist Pluralisms, Nr. 3, P. 279–286
- Vit Hloušek: ÖVP and Metamorphoses of the Catholic Camp, Nr. 4, P. 348–368
- Michal Klíma: General Election in the United Kingdom (2001), Nr. 3, P. 270–278
- Michal Klíma: Treaty of Nice – Institutional Reform of the EU and Balance of Power, Nr. 4, P. 332–347
- Zdeněk Kříž: CDU/CSU and Bündnis 90/Grünen: Case Studies of the Concept of Security Policy in Traditional and Alternative Parties in Germany, Nr. 4, P. 369–387
- Tomáš Lebeda: Electoral Threshold of Proportional Representation Systems, Theory and Reality, Nr. 2, P. 134–149
- Carlos Ranulfo Felix de Melo: Changing of Party Affiliations in the Chamber of Deputies in Brazil, Nr. 2, P. 150–165
- Štěpán Pecháček: The Treaty of Nice and the European Parliament, Nr. 1, P. 52–63
- Mojmír Povolný: American Presidential Elections in 2000, Nr. 1, P. 40–51
- Ján Sopóci: Economic Interest Groups in Slovak Politics in Nineties, Nr. 2, P. 166–176

Maxmilián Strmiska: Protests, Political Violence and Terror. A Study on Genesis of Subversive Terrorist Groups, Nr. 3, P. 258–269

Discussion

- Jan Kysela: A Remark on the Perspectives of Regional Reform of the Senate, Nr. 1, P. 64–74
- Mojmír Povolný: Europe of Nations, Nr. 2, P. 177–184
- Vojtěch Šimiček: An Alternative to the Suggested Modes of Election of the President in the Czech Republic, Nr. 4, P. 388–392

Reviews

- K. Lešanovský: Sink or Swim (S. Balík), Nr. 1, P. 90–92
- B. Luthar/T. Kuzmančič/S. Dragoš/M. Velikonja/S. Hrvatin/L. Kučič: The Victory of the Imaginary Left. The Relationship of the Media and Politics in the 2000 Parliamentary Elections in Slovenia (L. Cabada), Nr. 2, P. 188–190
- W. Ismayr: Der deutsche Bundestag im politischen System der BRD; D. Zajc: Parlamentarno odločanje. (Re)parlamentarizacija v Srednji in Vzhodni Evropi. Funkcije novih parlamentov (L. Cabada), Nr. 4, P. 393–395
- J. Staniszki: Post-Communism, the Emerging Enigma (H. Hartlová, M. Jilková), Nr. 1, P. 80–82
- B. Dančák/M. Mareš/L. Benda/T. Urubek: Foreign Policy of Political Parties in the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovenia (V. Hloušek), Nr. 3, P. 292–294
- M. Kubát: Politics in Poland after 1989. Elections, Electoral Systems and their Political Consequences (J. Holzer), Nr. 2, P. 186–188
- L. Mrklas (ed.): Regional Election 2000: Facts, Opinions, Commentaries. (Z. Koudelka), Nr. 3, P. 298–300
- E. Bahr: Deutsche Interessen. Streitschrift zu Macht, Sicherheit und Aussenpolitik (Z. Kříž), Nr. 1, P. 82–84

- D. Wellershoff: Neue Sicherheitspolitik zwischen gestern und morgen (Z. Kříž), Nr. 3, P. 294–296
- B. Dančák (ed.), I. Pospíšil, A. Rakovský: The Baltic States in the Process of Transformation. A Political Development of Estonia, Lithuania and Latvia (M. Kubát), Nr. 1, P. 79–80
- J. Přibáň: Law and Politics of Discourse (J. Kysela), Nr. 1, P. 84–87
- P. Norton (ed.): Parliaments and Pressure Groups in Western Europe (J. Kysela), Nr. 4, P. 395–399
- J. M. De Waele: L'émergence des partis politiques en Europe centrale (M. Novák), Nr. 1, P. 78
- W. Hakenbergová: Fundamentals of the European Economic Law (D. Prouza), Nr. 1, P. 87–90
- M. Pekník a kol.: Perspectives of the Slovak Politics. Geopolitics, Slovak National Councils, Czechoslovakism (J. Sopóci), Nr. 2, P. 194–196
- K. Nash: Contemporary Political Sociology. Globalization, Politics, and Power (J. Sopóci), Nr. 3, P. 296–298
- P. Bellucci, M. Maraffi, P. Segatti: PCI, PDS, DS. La trasformazione dell'identità politica della sinistra di governo (M. Strmiska), Nr. 1, P. 75–77
- F. Billi (ed.): Gli anni della rivolta, 1960–1980: Prima, durante e dopo il '68 (M. Strmiska), Nr. 3, P. 287–288
- M. Klíma: Value of Democracy and Electoral Engineering (V. Šimíček), Nr. 3, P. 288–291
- M. Kollár/G. Mesežnikov (eds.): Slovakia 2000. A Comprehensive Review of the State of the Society. (A. Školkay), Nr. 2, P. 190–194
- Social Quality: A Vision for Europe (2000) (M. Valentová), Nr. 2, P. 185–186
- Information**
- Ideology on the Threshold of Third Millennium (Z. Koudelka), Nr. 4, P. 408–409
- Present Problems of the Slovak Parliament (Z. Koudelka), Nr. 4, P. 405–406
- The Czech View on Future Image of the European Union (J. Kysela), Nr. 4, P. 401–405
- Institutional Guarantees of the Public Control over the Media and the Freedom of Speech (L. Mrklas), Nr. 1, P. 93–94
- Conservative-Liberal and Christian Parties in Europe (J. Šedo), Nr. 4, P. 400–401
- Admission of the Sovereign State in the EU in the Context of the theory of Law (M. Večeřa), Nr. 2, P. 197–198
- Role of a State in Contemporary Stage of Transformation of the Czech Society (M. Večeřa), Nr. 4, P. 406–408
- Materials**
- Vít Hloušek: Political Science in Lithuania: Origins, Development, Institutions and Inspirations, Nr. 1, P. 106–112
- Lubomír Kopeček: The Slovak Party of Democratic Left and its Political Transformation, Nr. 2, P. 199–220
- Lubomír Kopeček: Polish Parliamentary Election in 2001 and Changes of Party System, Nr. 4, P. 410–424
- Michal Kubát: Political Science in Poland, Nr. 2, P. 221–230
- Boguslaw Pytlik: Reform of Public Administration in Poland, Nr. 3, P. 301–313
- Petra Rakušanová: Committees of the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic: their Roles and Positions in the Period of Transformation, Nr. 1, P. 95–105
- Jakub Šedo: Election of the Senate in France, Nr. 4, P. 425–430